

N:o 36.

Ank. till Riksd. kansli den 16 april 1888, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner rörande dels nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter samt dels lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna.

(I. A.)

Till statsutskottets behandling hafva öfverlemnats följande, inom Riksdagens Andra Kammare väckta motioner i förenämnda ämnen, nemligen:

motion n:o 1, af herr *H. Andersson* i Nöbbelöf m. fl. med förslag att Riksdagen måtte besluta:

1:o) att från och med år 1889 en ytterligare nedsättning af tjugu procent i den på viss jord hvilande grundskatt skulle ega rum i öfverensstämmelse med de i kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 stadgade grunder och vilkor;

2:o) att från och med 1889 en ytterligare lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna skulle ega rum med tjugu procent af dessa besvärers uppskattade värde efter enahanda grunder och bestämmelser, som funnes i nu gällande lag af den 5 juni 1885 angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna;

3:o) att erforderliga medel till ersättning åt effektiva rusthåll och rotar för det berörda lindring motsvarande belopp måtte anvisas å rikstatsens 4:de och 5:te hufvudtitlar; samt

4:o) hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till nästkommande Riksdag framlägga förslag så väl i fråga om eftergifvande af

återstående grundskatter som ock derom, att rustnings- och roteringsbesvären i deras nuvarande form må, så fort ske kunde, helt och hållet upphöra; motion n:o 17, af herr *J. Johnsson* i Thorsberg, som hemställt, att Riksdagen måtte besluta:

1:o) att från och med år 1889 en ytterligare nedsättning med tjugu procent må ega rum å de på viss jord hvilande grundskatter med de i kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 stadgade grunder;

2:o) att från och med 1889 en ytterligare lindring i rustnings- och roteringsbesvären skall ega rum med tjugu procent af dessa besvärs uppskattade värde efter enahanda bestämmelser, som finnas stadgade i lagen af den 5 juni 1885, angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären; samt

3:o) att hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till näst sammanträdande Riksdag framlägga förslag till jordbruksnäringens beskattning i syfte, att, med upphörande af de å viss jord hvilande grundskatter, jordbruket likställes med öfriga näringar, och bidrag till staten utgå i förhållande till jordens värde och afkastningsförmåga, med afdrag å de viss jord åliggande rustnings- och roteringsbesvär, så länge dessa utgå af jorden;

motion n:o 25, af herr *G. F. Östberg*, med hemställan, att Riksdagen måtte besluta:

1:o) att den på viss jord hvilande grundskatt måtte under en tid af 20 år successive afskrifvas i öfverensstämmelse med de i kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 stadgade grunder och på det sätt, att den under hvart och ett af åren 1889—1908 minskas med $\frac{1}{20}$ af dess nuvarande belopp;

2:o) att de på viss jord hvilande rustnings- och roteringsbesvär måtte under en tid af 20 år från och med år 1889 successive aflyftas på det sätt, att lindring med $\frac{1}{20}$ årligen af deras nuvarande belopp eger rum enligt de i kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 stadgade grunder; dock att ersättning för utgörande in natura af rustning eller rotering i intet fall får utgå till högre belopp, än som motsvarar prestationernas vederbörligen uppskattade värde;

3:o) att erforderliga medel till rustnings- och roteringshjälp måtte anvisas å riksstatens 4:de och 5:te hufvudtitlar;

4:o) att till ersättning för de i föregående punkter omförmälda skatter och besvär en ny fastighetsskatt skall införas, utgående af all fastighet inom riket, hvarför bevillning till staten erlägges, med ett belopp af 20 öre för 100 kronors taxeringsvärde, dock att en 20-årig öfvergångstid medgifves, så att skatten under år 1889 endast utgår med 1

öre pr 100 kronors taxeringsvärde och under de följande 20 åren ökas med samma belopp årligen, så att den först 1908 utgår med fulla beloppet; och

5:o) att den i närmast föregående punkt föreslagna fastighetsskatten icke må kunna upphävas eller minskas, utan att Konungen och Riksdagen derom fatta sammanstående beslut;

motion n:o 29, af herr *J. Sjöberg* i Bodaryd, som föreslagit Riksdagen att besluta:

a) att från och med 1889 nedsättning skall ytterligare ega rum med 20 procent af den å viss jord i kronans jordeböcker och räkenskaper upptagna grundskatt;

b) att denna nedsättning af grundskatten verkställas efter samma grunder och bestämmelser, som finnas stadgade i kongl. kungörelsen af den 5 juni 1885 angående nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter;

c) att från och med 1889 ytterligare 20 procent lindring i rustnings- och roteringsbesvären skall komma alla rustnings- och roteringskyldige till godo efter enahanda grunder och bestämmelser, som finnas i nu gällande lag af den 5 juni 1885 angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären; och

d) att Riksdagen beviljar ett förslagsanslag i 1889 års riksstat af 1,987,000 kronor till här ofvan omnämnda nedsättning i grundskatter och lindring i rustnings- och roteringsbesvären eller beslutar minskning i beräkningen af inkomsten af grundskatter för år 1889 med det belopp, som motsvarar 20 procent nedsättning deraf, och under fjerde och femte hufvudtitlarne anvisar det anslag, som erfordras till lindring af 20 procent af rustnings- och roteringsbesvären;

motion n:o 31, af herr *Ollas A. Ericsson*, med förslag:

att Riksdagen måtte besluta afskrifning af återstoden af de å viss jord hvilande grundskatter samt motsvarande lindring i rustnings- och roteringsbesvären;

att denna afskrifning skulle ske på det sätt, att af de återstående sjuttio procenten trettio procent afskrefves från och med 1889, samt af de återstående fyratio tio procent afskrefves hvar och ett af de derpå följande fyra åren, så att alla sådana onera upphörde från och med år 1893; samt

att Riksdagen måtte i riksstatens 4:de och 5:te hufvudtitlar anvisa de för en sådan lindring af rustnings- och roteringsbesvären erforderliga belopp;

samt slutligen motion n:o 161, af herr *A. Hansson* i Solberga, deri motionären anhållit, att Riksdagen för sin del måtte besluta:

1:o att från och med 1889 en ytterligare nedsättning å trettio procent å den på viss jord hvilande grundskatt skall ega rum i öfverensstämmelse med de i kongl. förordningen den 5 juni 1885 härom stadgade grunder.

2:o att från och med 1889 en ytterligare lindring i rustnings- och roteringsbesvären skall ega rum med trettio procent af dessa besvärs uppskattade värde, på sätt och under iakttagande, som härom finnes meddeladt i kongl. förordningen angående rustnings- och roteringsbesvären af den 5 juni 1885; samt

3:o att erforderliga medel till ersättning åt effektiva rusthåll och rotar för det berörda lindring motsvarande belopp måtte å riksstatens 4:de och 5:te hufvudtitlar af Riksdagen anvisas.

Sedan 1885 års Riksdag, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit och statsutskottet tillstyrkt, beslutit nedsättning med trettio procent i de på viss jord hvilande grundskatter och motsvarande lindring i rustnings- och roteringsbesvären, har utskottet under derefter följande riksdagar vid behandling af väckta motioner om ytterligare nedsättning i dessa skatter och besvär afstyrkt de i sådant syfte framställda förslag. Då nu dessa frågor genom förenämnda motioner å nyo gjorts till föremål för utskottets behandling, får utskottet till en början erinra, att, ehuruval med anledning af beslut, som vid innevarande riksdag fattats, det torde kunna antagas, att statsinkomsterna skola komma att ej oväsentligt stiga, denna ökning i inkomster dock ännu icke lärer kunna med någon säkerhet beräknas, hvadan det synes vara allt för tidigt att med anledning af de väntade högre statsinkomsterna redan nu besluta genomgripande nedsättningar i andra för statsutgifternas bestridande hittills med visshet påräknade inkomster. Redan häri ser utskottet en betänklighet mot att nu föreslå ytterligare afskrifning af grundskatterna och deremot svarande lindring i rustnings- och roteringsbesvären. Men då Riksdagen år 1885 beslutit en nedsättning med 30 procent i de på viss jord hvilande grundskatterna och jemväl beredde rust- och rotehållare en motsvarande lindring i deras besvär, har Riksdagen utan tvifvel ej afsett en tillfällig åtgärd, utan velat taga första steget å den skattereformernas väg, som slutligen leder till ifrågavarande skattebördors fullständiga upphörande. Om nu, såsom nämnts, antagas kau, att statsinkomsterna komma att ej obetydligt

stiga, synes tiden snart vara inne för uttagande af ännu ett steg på skattelindringarnas väg. Kongl. Maj:t lärer ej heller längre, än hvad omsorgen om statens finansiella ställning oundgängligen kräfver, dröja att framlägga förslag i sådant syfte. På grund häraf, och då äfven andra frågor torde böra samtidigt med dessa skatteafskrifningar tagas i öfvervägande, anser sig utskottet för närvarande icke böra föreslå Riksdagen, att med anledning af de nu föreliggande förslagen fatta beslut om ytterligare afskrifning af grundskatterna och motsvarande lindring i rustnings- och roteringsbesvären.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen för närvarande icke må vidtaga någon åtgärd i fråga om nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter samt lindring i rustnings- och roteringsbesvären.

Stockholm den 16 april 1888.

På statsutskottets vägnar:

Gustaf Sparre.

Reservationer:

af herr *H. P. P. Tamm*:

»Då jag, å ena sidan, är öfvertygad om att en reform i jordbruksbeskattningen måste vidtagas, men, å den andra, icke anser, att afskrifning af en så säker statsinkomst, som de på jorden hvilande grundskatterna, bör göras beroende af en tillfällig, riklig tillgång i statskassan, i synnerhet då denna härleder sig från nu påräknade ökade tullar, utan att denna reform endast kan och bör vidtagas i sammanhang med beslutet om hvilka nya skatter skola ersätta grundskatterna, har jag icke kunnat instämma i utskottets förestående motivering»; och

af herr *P. J. von Ehrenheim*, i fråga om motiveringen.

Herr friherre *B. A. Leijonhufvud* har begärt få antecknadt, att han icke inom utskottet deltagit i förestående ärendes behandling.
